

Nr 11 A.

Godkänd av första kammaren den 5 mars 1929.

Godkänd av andra kammaren den 5 mars 1929.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1929/1930 under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

(Bankoutsrottets utlåtande nr 11.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla sina beslut i anledning av vissa av Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1929/1930 under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

1:o) Vid behandlingen till statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1929 av frågan om regleringen av utgifterna under elfte huvudtiteln har chefen för finansdepartementet inledningsvis uppehållit sig vid spörsmålet om den fortsatta utredningen av vissa pensionsfrågor.

Riksdagen vill i avseende härå till en början erinra, att sistlidet års riksdag med anledning av ett utav vederbörande departementschef då gjort uttalande i ämnet framhöll, att statsmakterna i avvaktan på lösningen av den sedan länge på dagordningen stående frågan om antagande av ny civil tjänstepensionslag låtit anstå med prövning av åtskilliga, delvis betydelsefulla detaljfrågor med avseende å tjänstepensioneringen för civilförvaltningens ordinarie personal, t. ex. frågan om kvinnliga befattningshavares pensionsålder. I fråga om ordnandet av tjänstepensionering för hittills icke pensionsberättigade grupper av i statens tjänst anställda icke-ordinarie befattningshavare erinrades, att inom riksdagen tidigare i olika sammanhang framhållits angelägenheten av att denna fråga snarast möjligt bragtes till lösning. Riksdagen anförde därutinnan, att det sätt, varpå pensionering för närvarande ägde rum beträffande sistberörda befattningshavargrupper — nämligen genom prövning av Kungl. Maj:t och riksdagen i varje särskilt fall — enligt riksdagens mening i och för sig icke kunde anses tillfredsställande och därjämte för Kungl. Maj:t och riksdagen medförde en år från år växande

arbetsbörda, vars omfattning knappast kunde anses stå i rimligt förhållande till de avsedda ärendenas betydelse.

Under hänvisning till sålunda antydda förhållanden ansåg sig riksdagen böra ånyo understryka vikten av att nyss angivna frågor måtte snarast möjligt bringas till slutlig prövning.

Riksdagen kan ej dela den av föredragande departementschefen uttalade uppfattningen, att den nuvarande ordningen på pensionsväsendets område utan större olägenheter kan tillsvidare fortfaara. Riksdagen hyser tvärtom den åsikten, att nu rådande förhållanden innebära betydande olägenheter såväl för de beslutande statsmakterna som för olika grenar av statsförvaltningen och, icke minst, för vederbörande befattningshavare. Dessa olägenheter framtråda alldeles särskilt beträffande de talrika grupper av icke-ordinarie personal, företrädesvis arbetarpersonal och därmed närmast jämförbara anställningshavare, för vilka några bestämmelser om rätt till tjänstepension ännu icke meddelats. Den omständigheten, att frågan om tjänstepensionsrätt för icke-ordinarie befattningshavare icke blivit löst, har vidare lagt hinder i vägen för ordnande av familjepensionering för sådana befattningshavare. Riksdagen har ansett sig icke kunna underlåta att ånyo betona angelägenheten av att de av departementschefen berörda frågorna bringas till lösning så snart detta över huvud är möjligt.

Riksdagen har ansett sig böra för Eders Kungl. Maj:t meddela vad sålunda blivit i förevarande ämne anført.

A. Civila pensionsväsendet.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har i bil. 4 punkt 1 under elfte huvudtiteln föreslagit riksdagen att höja *ordinarie* förslagsanslaget till pensionering av civila tjänst innehavare, nu 3,700,000 kronor, med 300,000 kronor till 4,000,000 kronor.

Mot den föreslagna anslagshöjningen, som föranletts av beräknad ökad belastning å anslaget, har riksdagen icke haft något att erinra, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

3:o) Under punkt 2 i bil. 4 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* till beredande av pensionsreglering för f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer för budgetåret 1929/1930 anvisa ett *extra* förslagsanslag av 2,900,000 kronor,

dels ock besluta, att kostnaderna för pensionstillägg och pensionsförhöjning åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, vilka varit anställda vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk och statens domäner eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar, skola bestridas av de medel, av vilka vederbörande verks omkostnader i övrigt täckas.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning av här ifrågavarande anslag

med 100,000 kronor, vilken föranletts av belastningen å anslaget under de senaste budgetåren. Beräkningen av anslagsbehovet har icke givit riksdagen anledning till erinran. På de affärsdrivande verken belöpande kostnader för pensionsregleringen torde såsom hittills böra bestridas av de medel, från vilka vederbörande verks omkostnader i övrigt utgå.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen, som i det följande meddelar beslut om anvisande av anslag till pensionsreglering för f. d. militära befattningshavare, anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

4:o) Under punkten 1 i bil. 2 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att höja det *ordinarie* förslagsanslaget till statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete, nu 250,000 kronor, med 35,000 kronor till 285,000 kronor.

Mot den gjorda beräkningen av anslaget har riksdagen icke funnit anledning till erinran. Riksdagen får vid sådant förhållande anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

5:o) I bil. 3 punkt 1 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att höja det *ordinarie* förslagsanslaget till pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning, nu 70,000 kronor, med 10,000 kronor till 80,000 kronor.

Den föreslagna anslagshöjningen, vilken är föranledd av beräknad stegring i belastningen å anslaget, har ej givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

6:o) Under punkten 1 i bil. 5 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att öka det *ordinarie* anslaget till bidrag till kungl. hovkapellet pensionsinrättning, nu 3,000 kronor, med 2,000 kronor till 5,000 kronor.

Mot den föreslagna höjningen av ifrågavarande anslag har riksdagen icke funnit anledning till erinran, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

7:o) Uti bil. 5 punkt 2 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att öka det *ordinarie* förslagsanslaget till pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, nu 91,000 kronor, med 9,000 kronor till 100,000 kronor.

Mot den gjorda beräkningen av anslaget har riksdagen icke funnit anledning till erinran. Riksdagen får vid sådant förhållande anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

8:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i bil. 5 under punkt 3 framställda förslag har riksdagen för beredande enligt av riksdagen godkända grunder

av tilläggspensioner åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna anvisat för budgetåret 1929/1930 ett *extra* förslagsanslag av 330,000 kronor.

9:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t i bil. 6 under punkt 1 föreslagit har riksdagen för budgetåret 1929/1930 anvisat

dels till förbättring av pensioneringen från handelsflottans pensionsanstalt ett *extra* förslagsanslag av 31,000 kronor,

dels ock till förbättring av pensioneringen inom de tre första klasserna av handelsflottans pensionsanstalt ett *extra* anslag av 31,000 kronor.

10:o) I bil. 6 punkt 2 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för beredande under år 1929 av tilläggspensioner åt pensionstagarna vid handelsflottans pensionsanstalt å riksstaten för budgetåret 1929/1930 under elfte huvudtiteln anvisa ett *extra* förslagsanslag av 106,000 kronor,

förklara, att tilläggspensionerna skola till pensionstagarna utgå med följande belopp, nämligen inom anstaltens första klass med 80 kronor, inom den andra klassen med 60 kronor, inom den tredje klassen med 50 kronor och inom den fjärde klassen med 45 kronor, samt

medgiva, att tilläggspensionerna må till vederbörande pensionärer utgå å de tider, i den ordning och efter de grunder, som gällande reglemente föreskriver i fråga om de från anstalten utgående ordinarie pensionerna.

Då ifrågavarande tilläggspensioner, vilkas belopp överensstämmer med de senast för år 1928 medgivna, torde enligt oförändrade grunder böra utgå jämväl för år 1929, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har i bil. 6 punkten 3 föreslagit riksdagen att till bestridande under år 1929, i enlighet med vad av chefen för handelsdepartementet i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 24 november 1928 förordats, av förvaltningskostnader vid handelsflottans pensionsanstalt å riksstaten för budgetåret 1929/1930 under elfte huvudtiteln anvisa ett *extra* anslag av 1,600 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag överensstämmer med riksdagens beslut angående medel för ändamålet för år 1928 och har icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

12:o) Under punkt 4 i bil. 6 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för beredande av ersättning, varom stadgas i förordningen den 1 juni 1923 (nr 138) angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, med däri genom förordning den 13 juni 1924 (nr 199) gjord

ändring, för budgetåret 1929/1930 under elfte huvudtiteln anvisa ett *extra* förslagsanslag av 80,000 kronor.

Då någon ändring i grunderna för ifrågavarande ersättning icke föreslagits och riksdagen icke funnit anledning till erinran mot de gjorda beräkningarna angående medelsbehovet för ändamålet under nästkommande budgetår, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning vunnit riksdagens bifall.

B. Militära pensionsväsendet.

Lantförsvaret.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har i bil. 1 under punkt 1 föreslagit riksdagen att *dels* höja *ordinarie* anslaget för bidrag till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén, nu 138,924 kronor, med 1,892 kronor till 140,816 kronor,

dels ock till ytterligare bidrag för tiden 1 juli 1927—30 juni 1929 till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén för budgetåret 1929/1930 anvisa ett *extra* anslag av 6,862 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

14:o) I bil. 1 punkt 2 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1929/1930 anvisa ett *extra* förslagsanslag av 4,200,000 kronor att användas såväl till upprätthållande av arméns pensionskassas egen pensionering med fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att avstå de för nämnda budgetår densamma tillkommande vederlag för de till statsverket indragna rusthållsavgifterna, som ock till fyllnadspensioner i enlighet med fastställda grunder för sådana pensioners utgående.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en förhöjning av anslaget med 300,000 kronor, föranledd av beräknad ökad utgiftsbelastning å anslaget, har riksdagen icke haft något att erinra. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har i bil. 1 under punkt 3 föreslagit riksdagen att minska *ordinarie* anslaget till förhöjning i gratialen åt avskedad manskap, nu 630,500 kronor, med 130,500 kronor till 500,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

16:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag i bil. 1 punkt 4 har riksdagen höjt *ordinarie* förslagsanslaget till ytterligare förhöjning i gratialen åt avskedat manskap, nu 500,000 kronor, med 15,000 kronor till 515,000 kronor.

Sjöförsvaret.

17:o) I bil. 1 punkt 5 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska *ordinarie* anslaget för bidrag till flottans pensionskassas gratialfond, nu 45,599 kronor, med 14 kronor till 45,585 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning har av riksdagen bifallits.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har i bil. 1 under punkten 6 föreslagit riksdagen att höja *ordinarie* förslagsanslaget till pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar, nu 570,000 kronor, med 60,000 kronor till 630,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

19:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag i bil. 1 punkt 7 har riksdagen minskat *ordinarie* förslagsanslaget till pensionering av flottans gemenskap, nu 325,000 kronor, med 15,000 kronor till 310,000 kronor.

Gemensamma anslag.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har i bil. 1 under punkt 8 föreslagit riksdagen att höja *ordinarie* förslagsanslaget till bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, nu 1,325,000 kronor, med 135,000 kronor till 1,460,000 kronor.

De gjorda beräkningarna i fråga om anslagsbehovet för oförmälda ändamål för nästkommande budgetår hava icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning av riksdagen bifallits.

21:o) Under punkten 9 i bil. 1 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

dels till beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid armén och marinen i enlighet med de i kungörelserna den 20 respektive den 29 augusti 1919 (nr 538 och 569) samt den 9 och den 15 juni 1922 (nr 335 och 336) angivna grunder för budgetåret 1929/1930 anvisa ett *extra* förslagsanslag av 2,400,000 kronor,

dels ock förklara, att Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, underordnad myndighet må i enlighet med de i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) angivna grunder tilldela personal, som under tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 avgår från tjänsten, pensionsförbättring att utgå under pensionstagarens återstående livstid.

Något förslag till definitiv pensionsreglering för militär personal läser icke komma att föreläggas 1929 års riksdag. Vid sådant förhållande erfordras för budgetåret 1929/1930 medel till pensionsförbättring enligt nu gällande pensioneringsgrunder såväl åt redan avgången personal som åt personal, vilken under nämnda budgetår avgår ur tjänst. Någon ändring i grunderna för pensionsförbättringen har icke ifrågasatts. På grund härav och då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot den gjorda beräkningen av anslagsbehovet, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning vunnit riksdagens bifall.

22:o) I bil. 4 punkt 5 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till beredande av pensionsreglering för f. d. militära befattningshavare för budgetåret 1929/1930 anvisa ett *extra* förslagsanslag av 2,400,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning av riksdagen bifallits.

23:o) Uti bil. 1 punkten 10 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till beredande av pensionstillägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare i enlighet med de i kungörelsen den 20 juni 1924 (nr 283) angivna grunder för budgetåret 1929/1930 anvisa ett *extra* förslagsanslag av 280,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning av riksdagen bifallits.

24:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i bil. 4 under punkt 8 framställda förslag har riksdagen

a) för beredande av dyrtidstillägg under budgetåret 1929/1930 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, vilka vid ingången av juli månad år 1929 uppnått en levnadsålder av 60 år eller däröver, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett *extra* förslagsanslag av 1,150,000 kronor;

b) förklarat, att dyrtidstillägget till varje dylik vid ingången av juli månad år 1929 till pension eller därmed jämförligt understöd från statsverket, statsunderstödd pensionsinrättning eller Vadstena krigsmanshuskassa berättigad f. d. befattningshavare skall utgå med ett belopp av 150 kronor;

c) medgivit, att dyrtidstillägget må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under tiden 1 juli 1929—30 juni 1930 avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

C. Allmänna indragningsstaten.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har i bil. 4 under punkten 9 föreslagit riksdagen att höja *ordinarie* förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten, nu 1,799,951 kronor, med 350,049 kronor till 2,150,000 kronor.

Riksdagen ämnar längre fram meddela beslut angående detta anslag.

Övriga ordinarie anslag.

26:o) Beträffande de under elfte huvudtiteln uppförda ordinarie anslag, som icke blivit här ovan särskilt omförmälda, har någon ändring icke ifrågasatts; och har riksdagen beslutit, att samtliga de ordinarie anslag under denna huvudtitel, i avseende å vilka förändring icke, enligt vad här ovan anförts, blivit vidtagen, må i riksstaten för budgetåret 1929/1930 upptagas med oförändrade belopp.

Stockholm den 5 mars 1929.

Med undersätlig vördnad.